

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Řádné vymezení předpokladů přípustnosti dovolání ve smyslu § 241a odst. 2 ve spojení s § 237 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu a judikatury Nejvyššího soudu a Ústavního soudu

S účinností od 1.1.2013 je přípustnost dovolání koncipována tak, že jediným způsobilým dovolacím důvodem je nadále pouze nesprávné právní posouzení věci (zpochybněním skutkových zjištění odvolacího soudu, jakož ani tvrzením, že řízení bylo postiženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, nemůže být založena přípustnost dovolání), přičemž v dovolání musí být mimo jiné uvedeno, v čem dovolatel spatřuje splnění předpokladů přípustnosti dovolání. V současnosti se však stále lze velmi často setkat s tím, že podaná dovolání bývají Nejvyšším soudem za obligatorního souhlasu všech členů senátu odmítána z důvodu, že nejsou podle § 237 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o.s.ř.“) přípustná.

Dovolání je mimořádným opravným prostředkem, přičemž je v zásadě věcí zákonodárce, k nápravě jakých vad jej určí, a také, zda v souvislosti s tím stanoví přísnější požadavky na jeho kvalitu, s čímž ostatně souvisí povinnost být v dovolacím řízení zastoupen kvalifikovanou osobou (advokátem), není-li dostatečně kvalifikován samotný dovolatel (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 30.10.2018, sp. zn. III. ÚS 3255/18). Tento požadavek slouží mimo jiné k zajištění vyššího standardu právní pomoci dovolatelům. Na advokáty, kteří jsou v oboru profesionály, přitom lze logicky klást vyšší nároky stran jejich podání adresovaných soudům než na účastníky řízení, kteří obvykle advokáty nejsou a nemají ani právnické vzdělání. Ustanovení § 241a odst. 2 o.s.ř. pak po advokátech zjednodušeně vyžaduje, aby se před podáním dovolání seznámili dostatečně s judikaturou Nejvyššího soudu a v dovolání následně uvedli, jaký je podle jejich názoru vztah této judikatury k napadenému rozhodnutí odvolacího soudu (srov. stanovisko pléna Ústavního soudu ze dne 28.11.2017, sp. zn. Pl. ÚS-st. 45/16).

Může-li být dovolání přípustné jen podle § 237 o.s.ř., je dovolatel povinen v dovolání vymežit, které z tam alternativně uvedených hledisek považuje za splněné, přičemž k projednání dovolání nepostačuje pouhá citace textu ustanovení § 237 o.s.ř. či jeho části (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27.8.2013, sen. zn. 29 NSČR 55/2013, ze dne 29.8.2013, sp. zn. 29 Cdo 2488/2013, ze dne 25.9.2013, sp. zn. 29 Cdo 2394/2013, publikované pod č. 4/2014 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, nebo usnesení Ústavního soudu ze dne 21.1.2014, sp. zn. I. ÚS 3524/13, ze dne 8.7.2014, sp. zn. II. ÚS 4031/13, ze dne 26.6.2014, sp. zn. III. ÚS 1675/14, a ze dne 15.10.2014, sp. zn. IV. ÚS 2901/14).

Z dovolání musí být tedy také patrné:

- i. Při řešení kterých otázek hmotného nebo procesního práva, na nichž napadené rozhodnutí závisí, se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu nebo;
- ii. Které otázky hmotného nebo procesního práva, na nichž napadené rozhodnutí závisí, nebyly v

rozhodování dovolacího soudu dosud řešeny nebo;

- iii. Které otázky hmotného nebo procesního práva, na nichž napadené rozhodnutí závisí, jsou dovolacím soudem rozhodovány rozdílně nebo;
- iv. Která otázka hmotného nebo procesního práva, na nichž napadené rozhodnutí závisí, má být dovolacím soudem posouzena jinak.

Ad i.) Má-li být dovolání přípustné proto, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu, může být tento předpoklad způsobilým vymezením přípustnosti dovolání ve smyslu ustanovení § 241a odst. 2 o.s.ř. jen tehdy, je-li z dovolání patrné, o kterou otázku jde a od které ustálené rozhodovací praxe se řešení předmětné otázky odvolacím soudem odchyluje, resp. tato otázka je dovolacím soudem rozhodována rozdílně (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27.8.2013, sen. zn. 29 NSČR 55/2013, ze dne 29.8.2013, sp. zn. 29 Cdo 2488/2013, ze dne 25.9.2013, sp. zn. 29 Cdo 2394/2013, a ze dne 28.11.2013, sen. zn. 29 ICdo 43/2013).

Tomuto požadavku dovolatel nedostojí, pokud neuvede žádná rozhodnutí dovolacího soudu, z nichž by vyplývala ustálená rozhodovací praxe, od které se měl odvolací soud podle jeho názoru odchýlit.

Odkazuje-li dovolatel na rozhodnutí Ústavního soudu, pak tato rozhodnutí nejsou ustálenou rozhodovací praxí dovolacího soudu v intencích ustanovení § 237 o.s.ř. (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1.11.2013, sp. zn. 32 Cdo 3119/2013).

Ad ii.) Má-li předpoklad přípustnosti dovolání spočívat v tom, že rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla řešena, musí dovolatel s dostatečnou určitostí a srozumitelností formulovat právní otázku (resp. otázka musí být patrna alespoň z obsahu dovolání), kterou má v rozhodovací praxi za dosud nevyřešenou a kterou by měl odvolací soud vyřešit právě v souzené věci, jak pro účely přezkumu správnosti právního posouzení odvolacího soudu, tak pro futuro, při plnění své úlohy zajišťovat jednotu a zákonnost rozhodování (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14.9.2010, sp. zn. 22 Cdo 3215/2008, ze dne 18. 7. 2013, sen. zn. 29 NSČR 53/2013, ze dne 14. 11. 2018, sp. zn. 32 Cdo 2478/2018, či ze dne 16. 12. 2008, sp. zn. 28 Cdo 3440/2008).

Těmto požadavkům dovolatel nedostojí, pokud toliko avizuje, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázek, které v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyly řešeny, aniž by současně v dovolání specifikoval, o jaké konkrétní (jednoznačně a srozumitelně formulované) otázky by se mělo jednat, tj. jaké konkrétní (v rozhodování Nejvyššího soudu dosud neřešené) právní otázky by podle jeho mínění měl odvolací soud vyřešit právě v souzené věci.

Ad iii.) Má-li být dovolání přípustné proto, že otázky hmotného nebo procesního práva, na nichž napadené rozhodnutí závisí, jsou dovolacím soudem rozhodovány rozdílně, musí být z dovolání patrné, o kterou takovou konkrétní otázku jde a od které ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu se řešení této otázky odvolacím soudem odchyluje, resp. je-li tvrzeno, že tato otázka je dovolacím soudem rozhodována rozdílně, musí být z dovolání zřejmé, v kterých rozhodnutích byla tato otázka dovolacím soudem rozhodnuta rozdílně (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 8. 2013, sen. zn. 29 NSCR 55/2013, ze dne 25. 9. 2013, sp. zn. 29 Cdo 2394/2013, ze dne 28. 11. 2013, sen. zn. 29 ICdo 43/2013, a ze dne 23. 1. 2019, sp. zn. 32 Cdo 3007/2018).

Ad iv.) Má-li být dovolání přípustné proto, že dovolacím soudem vyřešená právní otázka má být posouzena jinak, jde o způsobilé vymezení přípustnosti dovolání ve smyslu § 241a odst. 2 o.s.ř.,

jen je-li z dovolání zřejmé, od kterého svého řešení otázky hmotného nebo procesního práva se má (podle mínění dovolatele) dovolací soud odchýlit (srov. shodně např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 8. 2013, sp. zn. 29 Cdo 55/2013 a sp. zn. 29 Cdo 2394/2013, nebo ze dne 29.8.2013, sp. zn. 29 Cdo 2488/2013). Jedná se tedy o návrh na změnu judikatury dovolacího soudu sui generis, který má právní otázku vyřešit jinak, než jak je řešena v dosavadní judikatuře. Přípustnost dovolání pak nezakládá, pokud dovolatel návrh na změnu judikatury nečiní, přičemž má mylně za to, že přípustnost dovolání zakládá jeho tvrzení, že odvolacím soudem vyřešenou otázku má dovolací soud posoudit jinak, než tak učinil soud odvolací.

Závěrem lze konstatovat, že Nejvyšší soud ve své rozhodovací praxi opakovaně vyslovil, že spočívá-li rozhodnutí, jímž odvolací soud potvrdil či změnil rozhodnutí soudu prvního stupně, na posouzení více právních otázek, z nichž každé samo o sobě vede k zamítnutí návrhu, není dovolání ve smyslu ustanovení § 237 o.s.ř. přípustné, jestliže řešení některé z těchto otázek nebylo dovoláním zpochybněno nebo jestliže některá z těchto otázek nespĺňuje předpoklady vymezené v ustanovení § 237 o.s.ř. (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23.10.2013, sp. zn. 29 Cdo 2303/2013, či ze dne 31.5.2016, sp. zn. 29 Cdo 654/2016). Je tomu tak proto, že dovolací soud je vázán uplatněnými dovolacími důvody, včetně jejich obsahového vymezení, a z jiných, než dovolatelem uplatněných důvodů napadené rozhodnutí přezkoumat nemůže (srov. např. náleží Ústavního soudu ze dne 11.11.2009, sp. zn. IV. ÚS 560/08, uveřejněný pod č. 236/2009 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu). Věcný přezkum posouzení ostatních právních otázek za tohoto stavu výsledek sporu ovlivnit nemůže a dovolání je tak nepřípustné jako celek (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27.5.1999, sp. zn. 2 Cdon 808/97, uveřejněné pod číslem 27/2001 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, či ze dne 30. 1. 2002, sp. zn. 20 Cdo 910/2000, či ze dne 27.10.2005, sp. zn. 29 Odo 663/2003, uveřejněné pod číslem 48/2006 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, či ze dne 30.6.2020, sp. zn. 23 Cdo 4644/2018).

JUDr. Ing. Štěpán Hubička,
advokátní koncipient

[Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s.r.o.](#)

Sokolská třída 60
120 00 Praha 2

Tel.: +420 224 941 946
Fax: +420 224 941 940
e-mail: advokati@akbsn.eu

Další články:

- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)
- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)